

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Кафедра міжнародних відносин, міжнародної інформації та безпеки

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

В. о. декана факультету міжнародних економічних
відносин та туристичного бізнесу

[Signature] Тетяна МІРОШНИЧЕНКО

«28» *серпня* 2024 р.

**Робоча програма
Країнознавчі студії**

рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)
галузь знань: 29 «Міжнародні відносини»
спеціальність: 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»
освітня програма: «Міжнародні відносини»
вид дисципліни: обов'язкова
факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

2024 / 2025 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

«28» серпня 2024 року, протокол № 19

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ:

к.ю.н., доцент кафедри міжнародних відносин, міжнародної інформації та безпеки, доц.
Олена ФАЙЄР

Програму схвалено на засіданні кафедри міжнародних відносин, міжнародної інформації та безпеки

Протокол від «27» серпня 2024 року № 21

В. о. завідувача кафедри _____

(підпис)

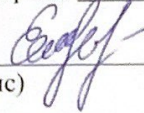
Ірина ПЕРЕСИПКІНА

(ім'я та прізвище)

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми
«Міжнародні відносини»
назва освітньої програми

Гарант освітньо-професійної програми «Міжнародні відносини»

(підпис)

Свєнєнєя СОЛОВИХ

(ім'я та прізвище)

Програму погоджено науково-методичною комісією факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Протокол від «28» серпня 2024 року № 16

Голова науково-методичної комісії _____

(підпис)

Олена МИКОЛЕНКО

(ім'я та прізвище)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни “Крайнознавчі студії” складена відповідно до освітньо-професійної програми «Міжнародні відносини» підготовки бакалавра за спеціальністю 291 – «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії».

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Метою дисципліни є: формування у здобувачів вищої освіти теоретичних знань про державно-правові явища, особливості політичної, економічної, соціальної систем, їх спільні і відмінні риси, загальне й особливе в їх функціонуванні і розвитку у різних країнах та регіонах світу.

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у здобувачів вищої освіти компетентностей та програмних результатів навчання відповідно до ОПП.

1.2. Основним завданням вивчення дисципліни «Крайнознавчі студії» є:

- **формування наступних загальних компетентностей:**

ЗК4. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК5. Здатність працювати в міжнародному контексті.

формування наступних фахових компетентностей:

СК2. Здатність аналізувати міжнародні процеси у різних контекстах, зокрема політичному, безпековому, правовому, економічному, суспільному, культурному та інформаційному.

СК4. Здатність розв’язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми у сфері міжнародних відносин, зовнішньої політики держав, суспільних комунікацій, регіональних досліджень.

СК9. Здатність застосовувати знання характеристик розвитку країн та регіонів, особливостей та закономірностей глобальних процесів та місця в них окремих держав для розв’язання складних спеціалізованих задач і проблем.

СК18. Здатність оцінити міжнародне середовище держави, визначити цілі та завдання її зовнішньої або внутрішньої політики та пропонувати відповідні ефективні інструменти їх реалізації.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти знатимуть основи організації та функціонування політичної, економічної, соціальної систем держави з метою отримання практичних висновків та результатів, що можуть бути застосовані у сфері міжнародних відносин.

1.3. Кількість кредитів – 4.

1.4. Загальна кількість годин – 120.

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
обов'язкова	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
1-й	-
Семестр	
2-й	-
Лекції	
32 год.	-
Практичні, семінарські заняття	
16 год.	-
Самостійна робота	
72 год.	-
Індивідуальне завдання	
-	

1.6. Заплановані результати навчання

Програмні результати навчання:

РН03. Знати природу міжнародного співробітництва, характер взаємодії між міжнародним акторами, співвідношення державних, недержавних акторів у світовій політиці.

РН06. Знати природу та характер взаємодій окремих країн та регіонів на глобальному, регіональному та локальному рівнях.

РН11. Досліджувати проблеми міжнародних відносин, регіонального розвитку, зовнішньої політики, міжнародних комунікацій, із використанням сучасних політичних, економічних і правових теорій та концепцій, наукових методів та міждисциплінарних підходів, презентувати результати досліджень, надавати відповідні рекомендації.

РН22. Оцінювати міжнародне середовище держави, визначати цілі та завдання її зовнішньої або внутрішньої політики та пропонувати відповідні ефективні інструменти їх реалізації.

2. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Розділ 1. Методологічні засади країнознавчих студій

Тема 1. Країнознавство як наука та учбова дисципліна.

Предмет, метод та завдання країнознавства. Об'єкт вивчення країнознавства. Підходи до вивчення країнознавства. Головні завдання країнознавства. Країнознавство як наука. Роль країнознавства у сфері

зовнішніх економічних та політичних зв'язків.

Тема 2. Просторово-територіальна організація держав світу. Поняття держави.

Географічне положення держав світу. Основні теорії походження держави (договірна, патріархальна, класова, психологічна, теорія насильства та інші). Історичні типи держави. Поняття та ознаки держави (територія держави, її населення та інші), функції держави. Сутність сучасної держави.

Тема 3. Держава в політичній системі суспільства.

Поняття суверенітету держави та його співвідношення з суверенітетом народу та суверенітетом нації. Громадянське суспільство та держава. Поняття громадянського суспільства та його ознаки. Політична система суспільства та держава. Елементи політичної системи суспільства. Поняття та структура форми держави. Види державного правління: монархія та республіка. Форми державного устрою держави: унітарні держави, федерації та конфедерації. Поняття та види політичного режиму держави. Механізм та апарат держави. Партійна система держави.

Тема 4. Регіональний поділ світу. Держава як учасник міжнародних відносин.

Загальні засади районування світу. Регіони світу: країни Європи, країни Азії, країни Африки, країни Північної та Південної Америки, країни Австралії та Океанії. Поняття та функції держави як учасника міжнародних відносин.

Розділ 2. Загальна характеристика політичної, економічної, соціальної та правової систем країн світу

Тема 5. Країнознавча характеристика України (в т. ч. загальна характеристика державного устрою, політичної, економічної, соціальної та правової систем України).

Форма держави Україна (форма правління - республіка, форма державного устрою - унітарна держава, політичний режим - демократичний). Політична система України: поняття, елементи (суб'єкти політики, політичні норми та принципи, політичні відносини внутрішні та міжнародні, політична ідеологія та культура). Загальна характеристика економічної, соціальної та правової систем.

Тема 6. Країнознавча характеристика країн Європи (в т. ч. загальна характеристика державного устрою, політичної, економічної, соціальної та правової систем країн Європи).

Форма держав Європи (країни Західної Європи: Німеччина, Франція, Велика Британія, Італія; країни Центральної Європи: Польща; країни Східної

Європи: Росія, Казахстан, Туреччина; країни Північної Європи: Скандинавські країни): форма правління

- республіка або монархія, форма державного устрою - унітарна держава або федерація, політичний режим - демократичний або авторитарний. Політична система країн Європи: поняття, елементи (суб'єкти політики, політичні норми та принципи, політичні відносини внутрішні та міжнародні, політична ідеологія та культура). Загальна характеристика економічної, соціальної та правової систем.

Тема 7. Країнознавча характеристика країн Азії (в т. ч. загальна характеристика державного устрою, політичної, економічної, соціальної та правової систем країн Азії).

Форма держав Азії (країни Закавказзя: Грузія; країни Центральної Азії: Узбекистан; країни Південно-Західної Азії: Іран; країни Південної Азії: Індія; країни Східної Азії: Китай, Японія; країни Південно-Східної Азії: Індонезія): форма правління - республіка або монархія, форма державного устрою - унітарна держава або федерація, політичний режим - демократичний або авторитарний. Політична система країн Азії: поняття, елементи (суб'єкти політики, політичні норми та принципи, політичні відносини внутрішні та міжнародні, політична ідеологія та культура). Загальна характеристика економічної, соціальної та правової систем.

Тема 8. Країнознавча характеристика країн Північної та Південної Америки (в т. ч. загальна характеристика державного устрою, політичної, економічної, соціальної та правової систем країн Північної та Південної Америки).

Форма держав Північної та Південної Америки (країни Північної Америки: Сполучені Штати Америки, Канада, Мексика; країни Центральної Америки: Куба; країни Південної Америки: Бразилія, Аргентина, Чилі): форма правління - республіка або монархія, форма державного устрою - унітарна держава або федерація, політичний режим - демократичний або авторитарний. Політична система країн Північної та Південної Америки: поняття, елементи (суб'єкти політики, політичні норми та принципи, політичні відносини внутрішні та міжнародні, політична ідеологія та культура). Загальна характеристика економічної, соціальної та правової систем.

Тема 9. Країнознавча характеристика країн Африки (в т. ч. загальна характеристика державного устрою, політичної, економічної, соціальної та правової систем країн Африки).

Форма держав Африки (країни Північної Африки: Єгипет; країни Західної Африки: Нігерія; країни Центральної Африки: Демократична Республіка Конго; країни Східної Африки: Кенія; країни Південної Африки: Південно-Африканська Республіка): форма правління - республіка або

монархія, форма державного устрою - унітарна держава або федерація, політичний режим - демократичний або авторитарний. Політична система країн Африки: поняття, елементи (суб'єкти політики, політичні норми та принципи, політичні відносини внутрішні та міжнародні, політична ідеологія та культура). Загальна характеристика економічної, соціальної та правової систем.

Тема 10. Країнознавча характеристика країн Австралії та Океанії (в т. ч. загальна характеристика державного устрою, політичної, економічної, соціальної та правової систем країн Австралії та Океанії).

Форма держав Австралії та Нової Зеландії: форма правління - республіка або монархія, форма державного устрою - унітарна держава або федерація, політичний режим - демократичний або авторитарний. Політична система країн Австралії та Нової Зеландії: поняття, елементи (суб'єкти політики, політичні норми та принципи, політичні відносини внутрішні та міжнародні, політична ідеологія та культура). Загальна характеристика економічної, соціальної та правової систем.

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви розділів і тем	Обсяг у годинах											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
	л	п	лаб.	інд.	с. р.		л	п	лаб.	інд.	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13

Розділ 1. Методологічні засади країнознавчих студій

Тема 1. Країнознавство як наука та учбова дисципліна	8	2	-			6						
Тема 2. Просторово-територіальна організація держав світу. Поняття держави.	12	4	2			6						
Тема 3. Держава в політичній системі суспільства	12	4	2			6						
Тема 4. Регіональний поділ світу. Держава як учасник міжнародних відносин.	10	2	2			6						
Разом за розділом 1	42	12	6			24						
Розділ 2. Загальна характеристика політичної, економічної, соціальної та правової систем країн Африки												

Тема 5. Країнознавча характеристика України (в т. ч. загальна характеристика державного устрою, політичної, економічної, соціальної та правової систем України).	12	2	2			8						
Тема 6. Країнознавча характеристика країн Європи (в т. ч. загальна характеристика державного устрою, політичної, економічної, соціальної та правової систем країн Європи).	16	6	2			8						
Тема 7. Країнознавча характеристика країн Азії (в т. ч. загальна характеристика державного устрою, політичної, економічної, соціальної та правової систем країн Азії).	14	4	2			8						
Тема 8. Країнознавча характеристика країн Північної та Південної Америки (в т. ч. загальна характеристика державного устрою, політичної, економічної, соціальної та правової систем країн Північної та Південної Америки).	14	4	2			8						

Тема 9. Країнознавча характеристика країн Африки (в т. ч. загальна характеристика державного устрою, політичної, економічної, соціальної та правової систем)	10	2	-			8					
Тема 10. Країнознавча характеристика країн Австралії та Океанії (в т. ч. загальна характеристика державного устрою, політичної, економічної, соціальної та правової систем країн Австралії та Океанії).	12	2	2			8					
Разом за розділом 2	78	20	10			48					
Усього годин:	120	32	16			72					

4. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Країнознавство як наука та учбова дисципліна.	-
2	Просторово-територіальна організація держав світу. Поняття держави.	2
3	Держава в політичній системі суспільства	2
4	Регіональний поділ світу. Держава як учасник міжнародних відносин.	2
5	Країнознавча характеристика України (в т. ч. загальна характеристика державного устрою, політичної, економічної, соціальної та правової систем України).	2
6	Країнознавча характеристика країн Європи (в т. ч. загальна характеристика державного устрою, політичної, економічної, соціальної та правової систем країн Європи).	2

7	Країнознавча характеристика країн Азії (в т. ч. загальна характеристика державного устрою, політичної, економічної, соціальної та правової систем країн Азії).	2
8	Країнознавча характеристика країн Північної та Південної Америки (в т. ч. загальна характеристика державного устрою, політичної, економічної, соціальної та правової систем країн Північної та Південної Америки).	2
9	Країнознавча характеристика країн Африки (в т. ч. загальна характеристика державного устрою, політичної, економічної, соціальної та правової систем Африки).	-
10	Країнознавча характеристика країн Австралії та Океанії (в т. ч. загальна характеристика державного устрою, політичної, економічної, соціальної та правової систем країн Австралії та Океанії).	2
	Разом	16

5. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість
1	Країнознавство як наука та учбова дисципліна. <i>Завдання:</i> ознайомлення з рекомендованою літературою за вказаною темою, коспектування тез, підготовка доповідей 1. Країнознавство: підручник / за ред. М. С. Дорошка. - 2-ге вид., переробл. і допов. – К. : Знання, 2012. – 439 с. 2. Політична карта світу. URL: http://bigkarta.ru/polit.htm	6
2	Просторово-територіальна організація держав світу. Поняття держави. <i>Завдання:</i> розглянути питання лекційного матеріалу, звернутись до рекомендованої літератури та підготувати інформаційне повідомлення з медіапрезентацією. 1. Афанас'єва М. В. Правові системи сучасного світу // Право та освіта. – 2008. – N 2. – С. 80-84. 2. Блій Г. Географія: світи, регіони, концепти / Г. Блій, П. Муллер, О. Шаблій. – К. : Либідь, 2004. – 740 с.	6

3	<p>Держава в політичній системі суспільства.</p> <p><i>Завдання:</i> розглянути лекційний матеріал, поглибити знання в сфері державотворення за допомогою інтернет-посилань та допоміжної літератури, вирішити практичні задачі.</p> <p>1. Конституція України. URL: zakon.rada.gov.ua.</p> <p>2. Скакун О. Ф. Теорія держави і права : підручник. Х; 904 с. URL : https://lawbook.online/page/pvv/ist/ist-16--idz-ax308.html</p>	6
4	<p>Регіональний поділ світу. Держава як учасник міжнародних відносин.</p> <p><i>Завдання:</i> поглибити знання за допомогою рекомендованої літератури та інтернет-послань.</p> <p>Підготуватись до тестових завдань за темами 1-4.</p> <p>1. Міжнародні відносини та світова політика / Кер. авт. колективу В. Ю. Крушинський; за ред. В. А. Манжолі. К. : ВПЦ «Київський університет», 2010. 863 с.</p> <p>2. Країнознавство: підручник / Дорошко Н. С., Есдаулетова А. М., Крижановський В. П. та інші. (під. ред Н. С. Дорошко). Астана, 2021. 504 с.</p>	6

5	<p>Країнознавча характеристика України (в т.ч. загальна характеристика державного устрою, політичної, економічної, соціальної та правової систем України).</p> <p><i>Завдання:</i> розглянути лекційний матеріал, підготувати медіапрезентацію за питаннями лекції або вирішити практичну задачу.</p> <p>1. Конституція України : прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 черв. 1996 р. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141.</p> <p>2. Країнознавство: підручник / Дорошко Н. С., Есдаулетова А. М., Крижановський В. П. та інші. (під. ред Н. С. Дорошко). Астана, 2021. 504 с.</p>	8
---	---	---

6	<p>Країнознавча характеристика країн Європи (в т.ч. загальна характеристика державного устрою, політичної, економічної, соціальної та правової систем країн Європи). <i>Завдання:</i> звернутись до рекомендованих інтернет-посилань, вирішити практичні задачі та представити їх рішення в команді.</p> <p>1.Конституційне право зарубіжних країн: підручник 2е вид. К. : Ліга-Закон, 2020. 1056 с.</p> <p>2.Конституційні Акти Великобританії 1707 року, 1911 року, 1949 року, 1963 року, 1972 року, 1978 року, 1999 року. URL : https://www.concourt.am/armenian/legal_resources/world_co_nstitutions/constit/uk/uk-old-r.htm (дата звернення 09.06.2021).</p> <p>3. Конституційні Акти Франції 1789 року, 1946 року, 1958 року, 1999 року. URL : https://www.concourt.am/armenian/legal_resources/world_co_nstitutions/constit/france/france-r.htm (дата звернення 09.06.2021).</p> <p>4.Країнознавство: підручник / Дорошко Н. С., Есдаулетова А. М., Крижановський В. П. та інші. (під. ред Н. С. Дорошко). Астана, 2021. 504 с.</p>	8
7	<p>Країнознавча характеристика країн Азії (в т.ч. загальна характеристика державного устрою, політичної, економічної, соціальної та правової систем країн Азії). <i>Завдання:</i> звернутись до рекомендованих інтернет-посилань, підготувати інформаційне повідомлення з медіапрезентацією за питаннями лекції.</p> <p>1.Головченко В. І. Нова історія Азії та Африки : колоніальний Схід (кінець XIX – друга третина XX ст.). К. : Либідь, 2010. 520 с.</p> <p>2. Конституція КНР від 04.12.1982 року в редакції 2018 року. URL : https://chinalaw.center/constitutional_law/china_constitution_revised_2018/</p>	8

8	<p>Країнознавча характеристика країн Північної та Південної Америки (в т.ч. загальна характеристика державного устрою, політичної, економічної, соціальної та правової систем країн Північної та Південної Америки).</p> <p><i>Завдання:</i> розглянути питання, викладені в лекції, вирішити практичні задачі та представити їх рішення в команді.</p> <p>1.Конституція США від 17.09.1787 року. URL : https://constitutioncenter.org/media/files/RU-Constitution.pdf</p> <p>2. Природні уніками Південної Америки. URL: https://www.youtube.com/watch?v=mfvb3f_fFk8</p>	8
9	<p>Країнознавча характеристика країн Африки (в т.ч. загальна характеристика державного устрою, політичної, економічної, соціальної та правової систем Африки).</p> <p><i>Завдання:</i> поглибити знання за допомогою рекомендованої літератури, підготувати медіапрезентацію за питаннями теми.</p> <p>1.Головченко В. І. Нова історія Азії та Африки : колоніальний Схід (кінець XIX – друга третина XX ст.). К. : Либідь, 2010. 520 с.</p>	8
10	<p>Країнознавча характеристика країн Австралії та Океанії (в т.ч. загальна характеристика державного устрою, політичної, економічної, соціальної та правової систем країн Австралії та Океанії).</p> <p><i>Завдання:</i> поглибити знання за допомогою рекомендованої літератури. Підготуватись до тестових завдань за темами 5-10.</p> <p>1.Країнознавство: підручник / Дорошко Н. С., Есдаулетова А. М., Крижановський В. П. та інші. (під. ред Н. С. Дорошко). Астана, 2021. 504 с.</p> <p>2.Економічні особливості країн Австралії та Океанії. URL: https://www.youtube.com/watch?v=c-_pTL2_KQU</p>	8
	Разом:	72

6. ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ

Індивідуальне завдання не передбачене навчальним планом.

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Відповідність методів навчання та форм оцінювання визначеним результатам навчання за ОПІ віддзеркалює табл. 7.1

Таблиця 7.1

Методи навчання та засоби діагностики результатів навчання за освітньою компонентною «Країнознавчі студії»

Шифр ПРН (відповідно до ОПІ)	Результати навчання (відповідно до ОПІ)	Методи навчання	Засоби діагностики /форми оцінювання
РН03	<i>Знати природу міжнародного співробітництва, характер взаємодії між міжнародним акторами, співвідношення державних, недержавних акторів у світовій політиці.</i>	Лекція; пошук джерел інформації (критичний аналіз, інтерпретація), підготовка частини наукового дослідження, її презентація	Оцінювання усних відповідей на практичних заняттях, залікова робота
РН06	<i>Знати природу та характер взаємодій окремих країн та регіонів на глобальному, регіональному та локальному рівнях</i>	Лекція; пошук джерел інформації (критичний аналіз, інтерпретація), корегування та підготовка частини наукового дослідження, її презентація	Оцінювання усних відповідей на практичних заняттях, залікова робота
РН11	<i>Досліджувати проблеми міжнародних відносин, регіонального розвитку, зовнішньої політики, міжнародних комунікацій, із використанням сучасних політичних, економічних і правових теорій та концепцій, наукових методів та міждисциплінарних підходів, презентувати результати досліджень, надавати відповідні рекомендації.</i>	Лекція; робота в командах, симуляції, презентації результатів досліджень	Оцінювання результатів дослідження на практичних заняттях; залікова робота
РН22	<i>Оцінювати міжнародне середовище держави,</i>	Лекція, збір та обробка	Оцінювання виконання

	<i>визначати цілі та завдання її зовнішньої або внутрішньої політики та пропонувати відповідні ефективні інструменти їх реалізації.</i>	нормативних даних, аналітичні завдання, виконання творчих завдань у командах	аналітичних та практичних задач, робота з текстом, залікова робота
--	---	--	--

Замість виконання завдань (вивчення тем) можуть також додатково враховуватись такі види активностей здобувача:

- проходження тренінг-курсів чи дистанційних курсів з використання сучасних освітніх технологій на платформах Coursera, Prometheus тощо (за наявності відповідного документу про їх закінчення, надання копії викладачу);
- участь в майстер-класах, форумах, конференціях, семінарах, зустрічах з проблем використання сучасних освітніх технологій (з підготовкою есе, прес-релізу, інформаційного повідомлення тощо, що підтверджено навчальною програмою заходу чи відповідним сертифікатом);
- участь у науково-дослідних та прикладних дослідженнях з проблем використання сучасних освітніх технологій (в розробці анкетних форм, проведенні опитувань, підготовці та проведенні фокус-груп, обробці результатів дослідження, підготовці звіту, презентації результатів тощо, що підтверджується демонстрацією відповідних матеріалів).

8. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ.

Засвоєння тем розділів (поточний контроль) здійснюється на практичних заняттях відповідно до контрольних цілей. Основне завдання поточного контролю – перевірка рівня підготовки студентів до виконання конкретної роботи.

Поточний контроль і оцінювання результатів навчання передбачає виставлення оцінок за всіма формами проведення занять:

- контроль та оцінювання активності роботи студента під час лекційних та практичних занять (групова дискусія, тренінгові завдання);
- контроль та оцінювання якості підготовки та розробки проектних завдань в ході індивідуально / командної роботи студентів;
- контроль засвоєння теоретичного та практичного матеріалу (у вигляді тестування);
- контроль та оцінювання вмінь вирішувати аналітичні та інші завдання;
- контроль та оцінювання вмінь проводити дослідження та презентувати із застосуванням сучасних інформаційних технологій.

При вивченні кожної теми проводиться поточний контроль. На практичному занятті за кожну тему студент може отримати від 1 до 6 балів за різні види завдань (табл. 8.1). Максимально студент може отримати 60 балів в ході лекційних та практичних занять.

Таблиця 8.1

Критерії та методи оцінювання

Методи	Критерії оцінювання	Система оцінювання, бали
Тестування	виставляється здобувачу вищої освіти за одне тестове питання у випадку правильної відповіді. За кожною темою, де передбачено тестування, пропонується 10 тестових питань з чотирьма варіантами відповідей.	1
Робота над кейсами, задачами, індивідуальними завданнями	виставляється здобувачу вищої освіти, який при усній або письмовій відповіді на запитання продемонстрував всебічні, систематизовані, глибокі знання програмного матеріалу, вміє грамотно інтерпретувати одержані результати; продемонстрував знання фахової літератури, передбачені на рівні творчого використання	2
	виставляється здобувачу вищої освіти, який при усній або письмовій відповіді на запитання продемонстрував повне знання програмного матеріалу, передбачене на рівні аналогічного відтворення, але припустився окремих несуттєвих помилок	1
Робота над проектними завданнями, ділові ігри тощо	виставляється здобувачу вищої освіти, який досяг цілей завдання, виконав ефективно роль ділової гри тощо, продемонстрував здатність застосовувати знання на практиці, обґрунтовувати власну думку	5-4
	виставляється здобувачу вищої освіти, який частково досяг цілей завдання, виконав роль ділової гри тощо, продемонстрував здатність застосовувати знання на практиці, обґрунтовувати власну думку, проте припускався певних помилок	3-2
	виставляється здобувачу вищої освіти, який не досяг цілей завдання, частково виконав роль ділової гри тощо, не зміг застосувати знання на практиці, обґрунтувати власну думку	1
Творче завдання, підготовка короткого звіту (залік)	виставляється здобувачу вищої освіти, який при усній та письмовій презентації проекту продемонстрував всебічні, систематизовані, глибокі знання програмного матеріалу, вміє грамотно інтерпретувати одержані результати; продемонстрував знання фахової літератури, передбачені на рівні творчого використання	5-4
	виставляється здобувачу вищої освіти, який при усній та письмовій презентації проекту продемонстрував повне знання програмного матеріалу, передбачене на рівні аналогічного відтворення, але припустився окремих несуттєвих помилок	3-2
	виставляється здобувачу вищої освіти, який при усній або письмовій презентації проекту продемонстрував недостатні знання основного програмного матеріалу, проте в обсязі, що необхідний для подальшого навчання і роботи, передбачених програмою на рівні репродуктивного відтворення	1

Підсумковий контроль засвоєння розділів здійснюється по їх завершенню на основі проведення заліку. Завданням контролю є оцінювання знань, умінь та практичних навичок студентів, набутих під час вивчення зазначених тем.

Структура заліку: тестові завдання у кількості 40 питань з чотирма варіантами відповідей, де кожна правильна відповідь оцінюється в 1 бал, що сумарно складає 40 балів.

9. СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ

Поточне оцінювання роботи студентів на практичних заняттях та самостійної роботи										Всього	Залік	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10			
6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	60	40	100

Залік – 40 балів. Відповідно, максимальна кількість набраних балів по вивченню дисципліни складає 100 балів.

Оцінювання здійснюється відповідно до шкали ЗВО.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка
	для дворівневої шкали оцінювання
50-100	зараховано
1– 49	не зараховано

10. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література

1. Дорошко М.С. Країнознавство. Країни СНД і Балтії: Навчальний посібник. - Чернівці: Книги - XXI, 2008. - 308 с.
2. Дубович І. А. Країнознавчий словник-довідник / І. А. Дубович. - 5-е вид., переробл. і допов. - К.: Знання, 2008. - 839 с.
3. Ігнат'єв П. М. Країнознавство. Країни Азії: Навч. посібник. — 2-е вид. - Чернівці : Книги-XXI, 2006. - 424 с.
4. Канада: Навч. посібник до курсу „Країнознавство„ / Ніжинський держ. педагогічний ун-т ім. Миколи Гоголя / Н. М. Жилко (уклад., В. О.Коваленко. - Ніжин : Видавництво НДПУ ім. М.Гоголя, 2003. - 175с.
5. Конституційне право зарубіжних країн: підручник 2е вид., К. : Ліга-Закон, 2020. – 1056 с.

6. Країнознавство: підручник / В.П.Крижанівський, М.С. Дорошко, , В.І. Головченко та ін.; за ред. проф. Дорошка М.С. - 2-ге вид., переробл. і доповн. - К.: Знання, 2012. - 439 с.+16 с. (карти)
7. Країнознавство. Країни СНД, Європи і Північної Америки: Навч. посіб. / М.С.Дорошко, Р.А.Кривонос, В.П.Крижанівський, Н.Ф.Сербіна. – К.: Ніка-Центр, 2009. – 312
8. Країнознавство. Країни пострадянського простору, Європи та Північної Америки: навч. посіб. / Дорошко М.С., Крижанівський В.П., Кривонос Р.А., Сербіна Н.Ф. - К.: ВПЦ «Київський університет», 2012. - 335 с.
9. Країнознавство: підручник / за ред. М. С. Дорошка. - 2-ге вид., переробл. і допов. – К. : Знання, 2012. – 439 с.
10. Країнознавство. Частина І. Культура народів слов'янських країн: Навчальний посібник/ Ю.М. Алексеев, В.І. Наулко, Н.В. Руденко К.: Київський славістичний університет, 2002. - 121 с.
11. Крижанівський В. П. Об'єкт і предмет країнознавства: кут зору міжнародника / В. П. Крижанівський // Актуальні проблеми міжнародних відносин. - К., 2009. - Вип. 86, ч. 1. - С. 23-28.
12. Країнознавство: підручник / Дорошко Н. С., Есдаулетова А. М., Крижановський В. П. та інші. (під. ред Н. С. Дорошко). Астана, 2021. 504 с.
13. Масляк П.О. Країнознавство: Підручник. - К.: Знання, 2008. - 292 с.

Допоміжна література

1. Афанас'єва М. В. Правові системи сучасного світу // Право та освіта. – 2008. – № 2. – С. 80-84.
2. Блій Г. Географія: світи, регіони, концепти / Г. Блій, П. Муллер, О. Шаблій. – К. : Либідь, 2004. – 740 с.
3. Будз М.Д., Мартинюк В.О., Постоловський Р.М, Троян С.С. Комплексне країнознавство (основні поняття, категорії, країни, персоналії): Словник-довідник. - Київ, 2003. - 256 с.
4. Бураков Ю, Питльована Л. Нариси історії Англії нового часу: Навч. посібник з курсу «Країнознавство» для студ. вищих навч. закл.. - Л. : Центр Європи, 2003. - 128 с.
5. Весь світ: країни та столиці : енцикл. довідник / авт.: Т. Л. Шеремет'єва, Т. О. Рагозіна. - Х: Харвест, 2004. - 976 с.
6. Головченко В.І. Нова історія Азії та Африки: колоніальний Схід (кінець ХІХ - друга третина ХХ ст.). - К.: Либідь, 2010. - 520 с.
7. Гура В. Момент істини. “Війни 11 вересня”: Афганістан, Ірак... // Політика і час. - 2003. - № 4.
8. Гусаков В. Еволюція визначальних чинників зовнішньої політики Ісламської Республіки Іран // Людина і політика. - 2002. - № 4.

9. Гусаков В. Ізраїльсько-єгипетський та ізраїльсько-палестинський досвід врегулювання близькосхідного конфлікту. (Історія та перспективи) // Людина і політика. - 2003. - № 1.
10. Жилко Н. М. Сполучені Штати Америки: Навч. посібник до курсу „Країнознавство" / Ніжинський держ. педагогічний ун-т ім. Миколи Гоголя. — Ніжин : НДПУ ім.М.Гоголя, 2003. - 250 с.
11. Козицький А. Новітня історія країн Азії та Африки (1918-1999): Курс лекцій. - Львів, 2000.
12. Міжнародні відносини та світова політика / Кер. авт. колективу В.Ю. Крушинський; за ред. В.А.Манжоли. - К.: ВПЦ «Київський університет», 2010. - 863 с.
13. Міжнародні відносини ХХ століття: Навчальний посібник. / О.А.Коппель, О.С. Пархомчук, 3-є видання. - К.: ФАДА, ЛТД, 2008. - 280 с.
14. Новітня історія країн Азії та Африки. ХХ століття: Підручник для студ. вищ. навч. закладів: в 3 ч. /Під ред. А.М. Родригеса. - Х., 2001
15. Політична географія і геополітика : навч. посіб. - К. : Либідь, 2007. - 255 с.
16. Рукомеда Р., Сєвекіна О. Аргентина потрапляє в шторм. Повчальна історія економічного краху // Політика і час. - 2002. - № 3.
17. Рукомеда Р., Сєвекіна О. Бразилія: під фінансовим пресингом // Політика і час. - 2003. - № 1.
18. Скаун О. Ф. Теорія держави і права. Х., 2020. URL : <https://lawbook.online/page/pvv/ist/ist-16--idz-ax308.html>
19. Країни світу: Повний універсальний інформаційний довідник. Одеса.: - 2001. - 720 с.
20. Юрківський В. М. Країни світу : довідник / В. М. Юрківський. - 2-е вид. - К. : Либідь, 2001. - 368 с.
21. Яковенко Н.Л. Велика Британія в міжнародних організаціях. - К. : ВПЦ «Київський університет», 2011. - 400 с.

11. ПОСИЛАННЯ НА ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В ІНТЕРНЕТІ, ВІДЕО-ЛЕКЦІЇ, ІНШЕ МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Географія. Країни світу. URL: <http://www.geograf.com.ua/countries>
2. Економічні особливості країн Австралії та Океанії. URL: https://www.youtube.com/watch?v=c-pTL2_KQU
3. Енциклопедія сучасної України. URL: https://esu.com.ua/search_articles.php?id=2657
4. Інститут світової політики. URL: <http://iwp.org.ua/ukr/>
5. Інтернет-портал законодавства ЄС. URL: <http://eur-lex.europa.eu>

6. Офіційний вебсайт Європейського Союзу. URL: <https://europa.eu>
7. Політична карта світу. URL: <http://bigkarta.ru/polit.htm>
8. Природні уніками Південної Америки. URL: https://www.youtube.com/watch?v=mfvb3f_fk8
9. Столиці світу. Тестові завдання. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=7DJXFo1lTaA>
10. Цікаві факти про Африку. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=O4sX0tQUdzA>

12. Особливості навчання за денною формою в умовах дії обставин непоборної сили

В умовах дії форс-мажорних обставин освітній процес в університеті здійснюється відповідно до наказів/розпоряджень ректора/проректора або за змішаною формою навчання, або повністю дистанційно в синхронному режимі. Складання підсумкового семестрового контролю: в разі запровадження жорстких обмежень із заборонаю відвідування ЗВО студентам денної форми навчання надається можливість скласти екзамен в тестовій формі дистанційно на платформі Moodle в дистанційному курсі «Країнознавчі студії», режим доступу: <https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=3869>.

13. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЗАЛІКУ

1. Предмет, метод та завдання країнознавства.
2. Об'єкт вивчення країнознавства.
3. Підходи до вивчення країнознавства.
4. Головні завдання країнознавства.
5. Країнознавство як наука.
6. Роль країнознавства у сфері зовнішніх економічних та політичних зв'язків.
7. Географічне положення держав світу.
8. Основні теорії походження держави (договірна, патріархальна, класова).
9. Основні теорії походження держави (психологічна, теорія насильства, теологічна, біологічна).
10. Історичні типи держави.
11. Поняття та ознаки держави (територія держави, її населення та інші).
12. Функції держави.
13. Сутність сучасної держави.
14. Поняття суверенітету держави.

15. Поняття суверенітету народу.
16. Поняття суверенітету нації.
17. Громадянське суспільство та держава.
18. Поняття громадянського суспільства та його ознаки.
19. Політична система суспільства та держава.
20. Елементи політичної системи суспільства.
21. Поняття та структура форми держави. Види державного правління.
22. Конституційна монархія як форма державного правління.
23. Парламентська республіка як форма правління.
24. Президентська республіка як форма правління.
25. Абсолютна монархія як форма державного правління.
26. Поняття та види форми державного устрою держави.
27. Унітарна держава: поняття, ознаки, приклади.
28. Федерація: поняття, ознаки, приклади.
29. Конфедерація та союз: поняття, ознаки, приклади.
30. Поняття та види політичного режиму держави.
31. Демократичний політичний режим держави: поняття, ознаки, приклади.
32. Авторитарний політичний режим держави: поняття, ознаки, приклади.
33. Поняття партії та види партійних систем світу.
34. Поняття референдуму та його види.
35. Пропорційна виборча система: поняття, ознаки, приклади.
36. Мажоритарна виборча система: поняття, ознаки, приклади.
37. Поняття та види виборчих систем.
38. Поняття та види політичних партій.
39. Функції політичних партій.
40. Поняття виборчого права (суб'єктивне та об'єктивне). Значення виборів.
41. Країнознавча характеристика республіки Молдова (географічне положення, населення, економічний розвиток).
42. Країнознавча характеристика республіки Білорусь (географічне положення, населення, економічний розвиток).
43. Країнознавча характеристика України (географічне положення, населення, економічний розвиток).
44. Країнознавча характеристика Німеччини (географічне положення, населення, економічний розвиток).
45. Країнознавча характеристика Канади (географічне положення, населення, економічний розвиток).
46. Країнознавча характеристика республіки Куба (географічне положення, населення, економічний розвиток).

47. Країнознавча характеристика Великобританії (географічне положення, населення, економічний розвиток).
48. Країнознавча характеристика Франції (географічне положення, населення, економічний розвиток).
49. Країнознавча характеристика Сполучених Штатів Америки (географічне положення, населення, економічний розвиток).
50. Країнознавча характеристика Японії (географічне положення, населення, економічний розвиток).
51. Країнознавча характеристика КНР (географічне положення, населення, економічний розвиток).
52. Країнознавча характеристика Мексики (географічне положення, населення, економічний розвиток).
53. Державний устрій України.
54. Державний устрій республіки Білорусь.
55. Державний устрій Німеччини.
56. Державний устрій Франції.
57. Державний устрій Великобританії.
58. Державний устрій США.
59. Державний устрій Японії.
60. Державний устрій Республіки Куба.
61. Державний устрій Республіки Молдова.
62. Державний устрій КНР.
63. Система державних органів України.
64. Система державних органів в Республіці Білорусь.
65. Система державних органів в Республіці Молдова.
66. Система державних органів у Франції.
67. Система державних органів в Німеччині.
68. Система державних органів в Японії.
69. Система державних органів в КНР.
70. Система державних органів в США.
71. Система державних органів Мексики.
72. Законодавча влада Японії (порядок обрання, повноваження та строк дії).
73. Законодавча влада КНР (порядок обрання, повноваження та строк дії).
74. Законодавча влада Великобританії (порядок обрання, повноваження та строк дії).
75. Система державних органів Великобританії.
76. Законодавча влада України (порядок обрання, повноваження та строк дії).

77. Законодавча влада США (порядок обрання, повноваження та строк дії).
78. Законодавча влада Франції (порядок обрання, повноваження та строк дії).
79. Законодавча влада Німеччини (порядок обрання, повноваження та строк дії).
80. Законодавча влада Республіки Білорусь (порядок обрання, повноваження та строк дії).
81. Законодавча влада Республіки Куба (порядок обрання, повноваження та строк дії).
82. Законодавча влада Республіки Молдова (порядок обрання, повноваження та строк їх дії).
83. Виконавча влада України (порядок призначення, повноваження та строк їх дії).
84. Виконавча влада Республіки Білорусь (порядок призначення, повноваження та строк їх дії).
85. Виконавча влада Республіки Молдова (порядок призначення, повноваження та строк їх дії).
86. Виконавча влада Великобританії (порядок призначення, повноваження та строк їх дії).
87. Виконавча влада США (порядок призначення, повноваження та строк їх дії).
88. Виконавча влада КНР (порядок призначення, повноваження та строк їх дії).
89. Виконавча влада Японії (порядок призначення, повноваження та строк їх дії).
90. Виконавча влада Франції (порядок призначення, повноваження та строк їх дії).
91. Виконавча влада Німеччини (порядок призначення, повноваження та строк їх дії).
92. Адміністративно-територіальний устрій та місцеве самоврядування в Україні.
93. Адміністративно-територіальний устрій та місцеве самоврядування в Японії.
94. Адміністративно-територіальний устрій та місцеве самоврядування в Німеччині.
95. Адміністративно-територіальний устрій та місцеве самоврядування Франції.
96. Адміністративно-територіальний устрій та місцеве самоврядування США.

97. Адміністративно-територіальний устрій та місцеве самоврядування КНР.

98. Адміністративно-територіальний устрій та місцеве самоврядування Великобританії.

99. Адміністративно-територіальний устрій та місцеве самоврядування в країнах СНД.

100. Конституції країн світу: загальна характеристика, основні положення, приклади.